

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 11

Poslovni broj: P-1242/2023-30

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA I RJEŠENJE

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Ivani Manestar, u pravnoj stvari tužitelja Druga fundacija SPV d.o.o., Zagreb, Lonjička ulica 2A, OIB: 25132169807, kojeg zastupa Goran Devrnja, odvjetnik u Zagrebu, Vrbani 15, protiv tuženika Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, kojeg zastupa Damir Metelko, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Metelko, Knežević & Partneri d.o.o., Zagreb, Lopašićeva 6, radi isplate, nakon javne glavne rasprave zaključene 21. srpnja 2026. u prisutnosti odvjetnika Vinka Pivca, zamjenika punomoćnika tužitelja i odvjetničke vježbenice Angele Blaće, zamjenika punomoćnika tuženika, dana 31. srpnja 2026.

presudio je

I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 3.387,32 EUR s zateznim kamatama od 12. lipnja 2023. do isplate, po stopi koja se za razdoblje do 29. prosinca 2023. određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 3 postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

II. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 13.577,97 EUR s zateznim kamatama od 5. siječnja 2016. do isplate i za isplatu zateznih kamata na dosuđeni iznos od 3.387,32 EUR za razdoblje od 5. siječnja 2016. do 11. lipnja 2023.

III. Odbija se u cijelosti zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka, kao neosnovan.

IV. Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 2.442,38 EUR s zateznim kamatama od 31. srpnja 2026. do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

V. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 2.557,62 EUR s zateznim kamatama od 31. srpnja 2026. do isplate, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. U tužbi se navodi da su tuženik, kao kreditor i Jasna Majhen, kao korisnik kredita, 19. listopada 2006. sklopili Ugovor o kreditu 3207699435, kojim je tuženik odobrio korisniku kredita kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 93.000,00 CHF obračunatom prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate kredita (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu). Odredbom čl. 7. Ugovora o kreditu da je ugovorena valutna klauzula u CHF te je korisnik kredita bio dužan kredit vraćati u kunskoj protuvrijednosti CHF obračunatoj prema srednjem tečaju HNB-a za CHF na dan plaćanja. Tužitelj smatra da je ta odredba ništetna te je korisnik kredita imao pravo na povrat onog što je platio temeljem te ništetne odredbe, a koju tražbinu da je ustupio ovdje tužitelju Ugovorom o cesiji. Pojašnjava da je u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, presudom Visokog Trgovačkog suda, PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., u dijelu u kojem je utvrđeno da je tuženik (među ostalim bankama) u razdoblju od 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa su time tuženici postupali suprotno odredbama čl. 81., 82. i 90. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 96/2003., dalje u tekstu: ZZP/03), a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama čl. 96. i 97. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 79/2007., 125/2007., 75/2009., 79/2009., 89/2009., 133/2009., dalje u tekstu: ZZP/07) te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima. Navedenim sudskim odlukama da je utvrđeno kako su banke znale za opisani rizik koji sa sobom nosi švicarski franak kao valuta "utočišta", a nisu na adekvatan način, usprkos svijesti o tome da potrošači to ne znaju i da im je zbog toga odredba kojom su glavicu vezali za švicarski franak nerazumljiva, o tome obavijestile potrošače, na način da svaki potrošač dobije i razumljivo upozorenje, kako bi na temelju toga bio u mogućnosti donijeti informiranu odluku hoće li prihvatiti rizik koji nosi odredba kojom se glavnica veže za valutu švicarski franak ili neće. Navedena presuda da je obvezujuća i za ovaj sud po pitanju utvrđenja postojanja povrede kolektivnih prava i interesa korisnika potrošačkih kredita od strane tuženika, dakle, utvrđenja ništetnosti valutnih klauzula u takvim ugovorima o kreditu. Tužitelj napominje da je korisnik kredita s tuženikom sklopio Dodatak Ugovoru o kreditu 5. siječnja 2016. (dalje

u tekstu: Dodatak Ugovoru o kreditu), kojim je kredit konvertirao u valutu Euro, sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, broj: 102/2015., dalje u tekstu: ZIDZPK/15). Sklapanjem Dodataka Ugovoru o kreditu da se korisnik kredita nije odrekao potraživanja po osnovi ništetnosti valutne klauzule, a niti da su njegovim sklapanjem ništetne odredbe konvalidirale. Stoga u ovom postupku zahtijeva povrat onog što je plaćeno temeljem ništetne valutne klauzule umanjeno za iznose kojeg je tuženik priznao korisniku kredita kao preplatu u Dodatku Ugovoru o kreditu te u okviru toga predlaže da sud odredi financijsko vještačenje kojim će se utvrditi koliko je korisnik kredita platio tuženiku po osnovi valutne klauzule u CHF do dana provedbe konverzije, koliko bi mu platio da se nije primjenjivala ta valutna klauzula, uzevši kao početnu vrijednost iznos koji se dobije korištenjem ugovorenog tečaja za CHF na dan isplate kredita, koliko iznosi razlika između ta dva iznosa (preplata), koliko bi korisniku kredita preostalo za otplatiti glavnice na dan provedbe konverzije da se nije primjenjivala valutna klauzula u CHF, a koji iznos glavnice je izračunao tuženik u Dodatku Ugovoru o konverziji te koliko iznosi razlika između te dvije glavnice te iznos zateznih kamata na ono što je preplaćeno po osnovi valutne klauzule, od dana svake pojedine uplate do dana provedbe konverzije. Tužbenim zahtjevom se traži isplata iznosa od 13.706,73 EUR s zateznim kamatama od 19. listopada 2006. do isplate (stavak I.) te isplata iznosa od 4.112,02 EUR s zateznim kamatama od 30. rujna 2015. do isplate (stavak II.).

2. Tuženik u odgovoru na tužbu se, prije svega, protivi podnošenju stupnjevite tužbe u ovom predmetu, a kako u ovom predmetu nije podnesena stupnjevita tužba, ti navodi se neće posebno izlagati.

3. Nadalje, tuženik navodi da se, imajući u vidu specifične okolnosti kreditnog odnosa tuženika i korisnika kredita, kao odnosa banke i klijenta, priroda eventualne tražbine povrata iznosa plaćenog po osnovi valutne klauzule protivi prenošenju na drugoga, slijedom čega da je ustup takve tražbine, u smislu odredbe čl. 80. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022., dalje u tekstu: ZOO), nedopušten, uslijed čega da niti Ugovor o ustupu tražbine ne proizvodi nikakve pravne učinke prema tuženiku pa da tužitelj nije aktivno legitimiran potraživati od tuženika nikakvu isplatu.

4. Nadalje, tuženik tvrdi da se status potrošača, u smislu odredbe čl. 3. st. 1. ZZP-a/03 ne presumira, već da ga je tužitelj dužan dokazati.

5. Tuženik naglašava da su sklapanjem Dodataka Ugovoru o kreditu stranke stvorile novu pravnu osnovu, bez značenja obnove, na način da je kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR, dakle, da je položaj korisnika kredita izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Pozva se na pravna stajališta izražena u rješenju Revd 2021/2020-6 od 1. lipnja 2022. te u rješenju Gos 1/2019 te zaključuje da je Dodatak Ugovoru o kreditu valjana nova pravna osnova koja uspostavlja ravnotežu između korisnika kredita kao potrošača i tuženika kao trgovca, da korisnik kredita nema pravnog interesa zahtijevati utvrđenje ništetnosti valutne klauzule ili klauzule o promjenjivoj kamatnoj stopi iz izvornog Ugovora o kreditu te temeljem toga zahtijevati daljnje obeštećenje, da je korisnik kredita sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu

pristao biti korisnik kredita s valutnom klauzulom u EUR od početka ugovornog odnosa te ga treba promatrati kao korisnika kredita u EUR koji se ne može pozivati na odluke iz kolektivnog spora, jer se kolektivni spor odnosi samo na korisnike kredita u CHF.

6. Tuženik se poziva i na presudu Suda Europske unije, C-567/2020 od 5. svibnja 2022. te ističe da su odredbe Glave IV.a ZIDZPK-a/15 isključene od ispitivanja nepoštenosti, u smislu odredbe čl. 1. st. 2. Direktive 93/13/EZ, a time i da je Dodatak Ugovoru o kreditu isključen od ispitivanja nepoštenosti, budući da su odredbe potrošačkih ugovora koje su posljedica primjene zakonskih odredbi isključene iz primjene Direktive 93/13/EZ.

7. Tuženik ističe prigovor zastare za utuženo potraživanje, budući da su plaćanja u odnosu na koja se potražuje povrat izvršena u okviru otplate anuiteta, a na svaku takvu "preplatu" da se ima primijeniti trogodišnji zastarni rok iz odredbe čl. 230. ZOO-a, jer se prema odredbi čl. 118. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., 80/2022., dalje u tekstu: ZPP) u parnicama koje pokrene potrošač nakon parnice koja je vođena radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, radi o parnicama radi naknade štete.

8. U odnosu na potraživanje zateznih kamata, tuženik ističe da je on, sve i da se utvrdi ništetnost pobijanih odredbi, poštenu stjecatelj pa da bi tužitelju pripadale zatezne kamate eventualno od dana podnošenja tužbe, a ne već od dana kada je izvršeno plaćanje čiji povrat potražuje u ovom postupku (čl. 1115. ZOO-a) i to po stopi koja se primjenjuje na izvanugovorne obvezne odnose, na po onoj koja se primjenjuje na trgovačke ugovore.

9. Smatra da je sud dužan, u svakom slučaju, prilikom utvrđivanja eventualne preplate po osnovi valutne klauzule, od pozitivnih tečajnih razlika odbiti negativne tečajne razlike.

10. U daljnjem tijeku postupka tuženik tvrdi da dokazima dostavljenima uz odgovor na tužbu želi dokazati da je korisnik kredita bio sasvim dovoljno informiran o riziku sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu kako prije, tako i za vrijeme sklapanja ugovora o kreditu te da korisniku kredita kao prosječno opreznom i pažljivom potrošaču nije moglo ostati nepoznato da je tečaj kune u odnosu na CHF podložen promjenama.

11. Uostalom, da je valutna klauzula odraz primjene odredbe čl. 22. ZOO-a pa da ista ne može podlijegati testu nepoštenosti.

12. Stranke su međusobno osporavale njihove navode i stajališta. Između ostalog, tužitelj je smatrao da nema mjesta odbijanju tzv. negativnih tečajnih razlika (iznosa koje je korisnik kredita manje platio zbog promjene tečaja za CHF na niže u odnosu na početni tečaj) od pozitivnih tečajnih razlika (iznosa anuiteta koje je korisnik kredita više platio zbog promjene tečaja za CHF na više u odnosu na početni tečaj), prije svega jer se tu ne radi o iznosu kojeg je korisnik kredita stekao bez pravne osnove, a i zbog razloga što je nastupila zastara eventualne tuženikove tražbine pa je prijeboj nedopušten. Tuženik, iako nikada u ovom postupku nije istaknuo niti prigovor radi prebijanja niti prigovor izvršenog prijeboja, tvrdi da ima tražbinu prema korisniku

kredita u visini negativnih tečajnih razlika, po osnovi ispunjenja Ugovora o kreditu te da istu može staviti u prijeboj s korisnikovom, sada eventualnom tužiteljevom tražbinom, jer da ista nije bila zastarjela u trenutku kada su se ispunile pretpostavke za prijeboj (čl. 198. st. 1. ZOO-a).

13. Tijekom dokaznog postupka pročitani su Ugovor o ustupu/prijenosu tražbine sklopljen 25. svibnja 2023. između Jane Majhen i tužitelja (list 6. – 9. spisa, dalje u tekstu: Ugovor o ustupu), ispis stanja po kreditnoj partiji/Ugovora o kreditu (list 15. – 18. spisa), obavijest o izračunu efekata konverzije (list 19. spisa), početni otplatni plan (list 20. – 23. spisa), Ugovor o namjenskom kreditu 3207699435 sklopljen 19., listopada 2006. između Jasne Bobetić kao korisnika kredita i tuženika kao kreditora (list 24. – 29. spisa, dalje u tekstu: Ugovor o kreditu), promet po kreditu (list 30. – 9. spisa), Dodatak Ugovoru o kreditu sklopljen 5. siječnja 2016. između Jasne Majhen (ranije Bobetić) i tuženika s prilogima (list 40. – 47. spisa, dalje u tekstu: Dodatak Ugovoru o kreditu), dopis tuženika od 12. studenog 2015. (list 48. spisa), izračun konverzije na dan 30. rujna 2015. (list 50. – 60. spisa), obavijest o prihvatu izračuna konverzije (list 61. spisa), obavijest o izračunu efekata konverzije (list 62. spisa), informacija o zatvaranju kredita (list 63. spisa), informacija o kreditu (list 64. spisa), pregled promjena kamatnih stopa po Ugovoru o kreditu (list 65. – 66. spisa), vjenčani list za Jasnu Bobetić – promjena prezimena u Majhen (list 67. spisa), promet po Ugovoru o kreditu (list 68. – 77. spisa), izvještaj KPMG Crioatia d.o.o. (list 116. – 118. spisa), odgovor na zahtjev za dostavu dokumentacije (list 234. spisa), obavijesti o ustupu tražbine (list 235. – 236. spisa), saslušana je svjedokinja Jasna Majhen (list 442. – 443. spisa) te je izveden dokaz financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku Centar za financijska vještačenja d.o.o. (list 451. – 472. spisa – pisani nalaz i mišljenje, list 511. – 519. spisa – ispravak/dopuna nalaza i mišljenja).

14. Ocjenom izvedenih dokaza, sukladno odredbi čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., 80/2022., dalje u tekstu: ZPP), sud je zaključio da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

15. Predmet spora jest povrat iznosa koje je tuženik primio u okviru otplate kredita primjenom ništetne valutne klauzule u CHF, koja tražbina povrata stečenog bez pravne osnove jest ustupljena od strane korisnika kredita tužitelju.

16. Među strankama je nesporno da je tuženik s korisnikom kredita Jasnom Majhen sklopio Ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, kao i da je među njima sklopljen Dodatak Ugovoru o kreditu kojim je kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR te da je ta konverzija provedena sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

17. Sporno je da li je valutna klauzula iz Ugovora o kreditu ništetna, da li je eventualna tražbina potrošača povrata preplaćenog po toj ugovornoj odredbi mogla biti ustupljena tužitelju, može li se tužitelj, kao pravna osoba cesionar, pozivati na pravna stajališta sudova izražena u kolektivnom potrošačkom sporu kojim je utvrđena ništetnost određenih ugovornih odredbi iz ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su sklapale određene banke, među kojima i tuženik, u određenom vremenskom razdoblju,

jesu li potrošač i tuženik u cijelosti riješili međusobni odnos u pogledu valutne klauzule sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na način da u tom pogledu nemaju nikakvih međusobnih potraživanja ili je i nakon sklapanja tog Dodatka preostalo određeno restitucijsko potraživanje potrošača te je li nastupila zastara utuženog potraživanja. Sporno je i postoji li tražbina tuženika prema tužitelju u vidu manje plaćenih anuiteta uslijed primjene nišetne valutne klauzule, je li ista u zastari te treba li se iznos te tražbine odbiti od iznosa tužiteljeve eventualne tražbine po osnovi povrata više plaćenih anuiteta.

18. O nišetnosti valutne klauzule u CHF

19. Nije sporno da je pred ovim sudom, pod poslovnim brojem P-1401/12, vođen parnični postupak između tužitelja POTROŠAČA – Hrvatske udruge za zaštitu potrošača i tuženika Zagrebačke banke d.d., Privredne banke d.d., Erste & Steiermärkische bank d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Hypo Alpe-Adria Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d., Societe Generale – Splitska banka d.d. (ranije tvrtke HVB Splitska banka d.d. - pravni prednik tuženika) i Sberbank d.d. (ranije Volksbank d.d.), radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

20. Nije sporno da je presudom donesenom u navedenom postupku 4. srpnja 2013. utvrđeno, između ostalog, da je prvotužena Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći nišetne i nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora banka kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa je time prvotužena Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 6. kolovoza 2007. postupala protivno odredbama čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03, a u razdoblju od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama čl. 96. i 97. ZZP-a/07 te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima (stavak I. izreke).

21. Nije sporno da je, u konačnici, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, dana 14. lipnja 2018. pod poslovnim brojem PŽ-6632/17-10, donio presudu kojom odbija žalbe svih tuženika i potvrđuje prvostupanjsku presudu, između ostalog, pod stavkom I. izreke kojim je utvrđeno da prvotuženik Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći nišetne i nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, čime da je postupano protivno odredbama čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03, odnosno kasnije čl. 96. i 97. ZZP-a/07.

22. Naposljetku, nije sporno da su presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev 2221/18-11 od 3. rujna 2019., odbijene revizije I. – VII. tuženika i potvrđena drugostupanjska presuda, između ostalog, u navedenom dijelu kojim su odbijene njihove žalbe protiv prvostupanjske presude i ista potvrđena u stavku I. izreke.

23. Iz navedenog proizlazi da je presuda ovog suda, P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim se utvrđuje da je tuženik u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca

2008. i na dalje povrijedio kolektivne interese i prava potrošača ugovaranjem valutne klauzule švicarski franak u potrošačkim ugovorima o kreditu bez da je prethodno potrošače – korisnike kredita u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, čime su povrijeđene odredbe čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03 i čl. 96. i 97. ZZP-a/07, postala pravomoćna 14. lipnja 2018.

24. Prema odredbi čl. 52.a st. 1. ZPP-a, udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

25. Tako je i Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 41/2014., 110/2015., 14/2019., dalje u tekstu: ZZP/14), a prethodno i ZZP-om/07, predviđeno podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača protiv osobe čije je postupanje u suprotnosti s određenim odredbama tog zakona.

26. Takvom tužbom za zaštitu kolektivnih interesa može se, između ostalog, zahtijevati utvrđenje da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti (čl. 52.b st. 1. t. 1. ZPP-a).

27. Prema odredbi čl. 52.c ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete i isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 52.a st. 1. ZPP-a da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

28. Radi se o parnicama pokrenutim radi isplate novčanog iznosa kao posljedice povrede zaštićenih kolektivnih interesa i prava.

29. Iako tužitelj nije potrošač, isti je s potrošačem Jasnom Majhen sklopio Ugovor o ustupu tražbine što ju je navedeni potrošač kao korisnik kredita stekao prema tuženiku temeljem potrošačkog Ugovora o kreditu.

30. Naime, Ugovorom o kreditu kojeg je Jasna Majhen kao korisnik kredita sklopila s tuženikom kao kreditorom, korisniku kredita je odobren kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 93.000,00 CHF prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate kredita za kupnju stana (čl. 1. i 6. Ugovora o kreditu), koji kredit se je trebao otplatiti u mjesečnim anuitetima uz primjenu promjenjive kamatne stope koja je na dan sklapanja ugovora iznosila 4,30%, s time da su pojedinačni mjesečni anuiteti iznosili 775,47 CHF, a plaćali su se u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja (čl. 2., 3. i 7. Ugovora o kreditu).

31. Prema odredbi čl. 3. t. 1. ZZP-a/03, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu (ZZP/07 stupio je na snagu 7. kolovoza 2007., a predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 19. listopada 2006.), potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, dok je, prema odredbi točke 2. istog članka, trgovac svaka osoba koja nudi ili sklapa pravne poslove, odnosno nastupa na tržištu u okviru svog zanimanja, ili svoje djelatnosti.

32. Ništa u Ugovoru o kreditu ne upućuje na to da je Jasna Majhen sklapala taj ugovor kako bi ostvarila financiranje kupnje nekretnine koja bi joj trebala služiti obavljanju njenog zanimanja, određene poslovne aktivnosti ili poduzetničke djelatnosti, a niti bi to proizlazilo iz bilo kojeg drugog dokaza iz predmetnog spisa. Štoviše, u Ugovoru o kreditu se izričito navodi da se radi o kreditu za kupnju stana, dakle, nekretnine namijenjene stanovanju, što potvrđuje i Jasna Majhen u svom iskazu, slijedom čega se zaključuje da je Jasna Majhen kao potrošač sklopila Ugovor o kreditu s tuženikom kao kreditnom institucijom u čiji redovni predmet poslovanja ulazi odobravanje kredita, dakle, tuženik je u tom ugovoru imao ulogu trgovca.

33. Predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 19. listopada 2006., dakle, u razdoblju koje je obuhvaćeno izrekom presude iz navedenog pravomoćno okončanog potrošačkog spora i sadrži identične odredbu o valutnoj klauzuli (i o promjenjivoj redovnoj kamatnoj stopi) koja je navedenom presudom iz potrošačkog spora utvrđena ništetnom, iz razloga što se o istoj nije pojedinačno pregovaralo, uslijed čega potrošači nisu dobili sve informacije koje su im bile potrebne da shvate što navedena odredba podrazumijeva i koje rizike nosi, a što je dovelo do neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana zbog čega su te odredbe ocijenjene kao nepoštene.

34. Stoga se zauzeta pravna stajališta o ništetnosti navedenih odredbi iz potrošačkih ugovora o kreditu sklopanih u navedenom razdoblju između potrošača i, između ostalog, ovdje tuženika, odnose i na predmetni Ugovor o kreditu.

35. Točno je da je u kolektivnom potrošačkom sporu pružena (tek) apstraktna pravna zaštita, stoga je u pojedinačnim parnicama radi naknade štete ili isplate (stečenog bez pravne osnove) uslijed povrede potrošačkih prava i interesa tuženiku dopušteno dokazivati da je u konkretnom slučaju postupio sukladno ZZP-u/03, dakle, da je konkretna valutna klauzula u CHF bila razumljiva korisniku kredita, jer mu je prethodno tuženik dao sve informacije koje su mu bile potrebne da shvati što ta odredba podrazumijeva i koje rizike nosi te da se je o istoj pojedinačno pregovaralo.

36. Naime, prema odredbi čl. 81. st. 1. ZZP-a/03 ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

37. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca (čl. 81. st. 2. ZZP-a/03).

38. Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (čl. 81. st. 4 ZZP-a/03).

39. Nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive (čl. 84. ZZP-a/03).

40. Nepoštena ugovorna odredba je ništava (čl. 87. ZZP-a/03).

41. Stoga, kao što je to već pravomoćno utvrđeno u kolektivnom potrošačkom sporu, ugovorna odredba o ugovaranju obveze kredita u valuti CHF, s obvezom otplate u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja (čl. 7. st. 1. Ugovora o kreditu), jest jasna i lako uočljiva, ali je upitno je li u konkretnom slučaju za korisnika kredita bila razumljiva, u smislu je li on bio od strane tuženika potpuno informiran o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule u CHF (prema informacijama s kojima je tuženik tada mogao raspolagati) te je li navedena odredba bila predmet pojedinačnog pregovaranja.

42. Ako se utvrdi da korisniku kredita valutna klauzula u CHF nije bila razumljiva te da ta odredba nije bila predmet pojedinačnog pregovaranja, tada vrijedi utvrđenje iz pravomoćne presude donesene u kolektivnom potrošačkom sporu da takva odredba, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te da je zbog toga nepoštena i, posljedično, ništava.

43. Svjedokinja Jasna Majhen u svom iskazu navodi da je do sklapanja Ugovora o kreditu došlok tako što joj je trebao kredit za kupnju nekretnine za rješavanje stambenog pitanja te je to i rekla osobnom bankaru Mariu Majcenu, na što da joj je on ponudio dvije mogućnosti, jednu s valutnom klauzulom u EUR i drugu s valutnom klauzulom u CHF, a kako su ugovorne kamate za kredite CHF bile za jedan posto niže od onih koje su bile ponuđene na kreditu u EUR, osobni bankar da joj je sugerirao da uzme kredit s valutnom klauzulom u CHF, s obzirom da je Švicarska stabilna zemlja, a i on sam je uzeo kredit s tom valutnom klauzulom. Prilikom sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu da je mislila da će tečaj CHF i u budućnosti ostati na razini na kojoj je bio u vrijeme sklapanja ugovora (4,6), međutim, da je isti enormno porastao. Na početku ugovorenog razdoblja mjesečni anuitet da je iznosio oko 3.600,00 kn, da bi kasnije, kada je tečaj porastao na 6,25, anuitet porastao na iznos od 5.291,00 kn, pri čemu da se anuitet povećavao i uslijed povećanja kamatne stope. Prilikom sklapanja Ugovora o kreditu da nije bilo govora o tome da ugovaranje valutne klauzule u CHF nosi sa sobom neke posebne rizike. Prema njenim saznanjima banka je svojim zaposlenicima omogućila konverziju ugovora s valutnom klauzulom u EUR čim je tečaj CHF počeo rasti, a tako joj je rekao njen osobni bankar Mario Majcen, a i tvrdila je da su banke osigurale svoje obveze različitim swap-ovima, dok s druge strane banke nisu ni koji način nisu pokušale zaštititi korisnike kredita. Pored toga, iako je sklopila Dodatak Ugovoru o kreditu kojim je ugovor konvertiran u eure, da je isti nepošten u odnosu na potrošače, korisnike kredita, a primjera radi navodi da je kao početna kamatna stopa na ugovore u CHF ugovoreno 4,3%, da je Zakonom o potrošačkom kreditiranju kamatna stopa limitirana na 3,23%, a kada je banka provodila konverziju da je ista primjenjivala kamatnu stopu od 6,46%.

44. Sud iz iskaza saslušane svjedokinje utvrđuje da je korisniku kredita bilo jasno što znači valutna klauzula, dakle, da mu je bilo jasno da iznos njegovog mjesečnog anuiteta ovisi o kretanju ugovorenog tečaja CHF naspram kune, ali isto tako proizlazi da mu prije sklapanja Ugovora o kreditu nitko od strane zaposlenika tuženika nije dao informacije o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule konkretno u CHF, niti je imao saznanja o tome da Hrvatska narodna banka štiti tečaj hrvatske kune u odnosu na valutu Euro, ali ne i u odnosu na valutu švicarski franak.

45. Isto tako, to što je banka korisniku kredita predočila da je stopa ugovornih kamata najniža za ugovore o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, što se automatski reflektira na visinu mjesečnog anuiteta, na način da je on niži u odnosu na anuitete kredita s valutnom klauzulom u EUR pa je korisnik kredita odabrao onu valutnu klauzulu s kojom će kreditno opterećenje biti niže, ne znači da se je o valutnoj klauzuli u CHF pojedinačno pregovaralo.

46. Pojedinačno pregovaranje podrazumijeva da je korisnik kredita dobio sve relevantne obavijesti da bi mogao donijeti informiranu odluku o tome u kojoj valuti želi sklopiti ugovor o kreditu te da temeljem tih saznanja pregovara s bankom o uvjetima kredita, a u konkretnom slučaju korisnik kredita Jasna Majhen takve obavijesti nije dobila, već joj banka ponudila sklapanje ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u nekoliko valuta te joj vjerojatno rekla koliko joj iznosi početni mjesečni anuitet u svakom od tih slučajeva, bez ikakve napomene o rizicima koje nosi svaka pojedina valuta. To nije pojedinačno pregovaranje.

47. Stoga se utvrđenja suda iz pravomoćne presude iz potrošačkog kolektivnog spora odnose i na konkretni slučaj, budući da valutna klauzula u CHF potrošaču nije bila razumljiva i o njoj se nije pojedinačno pregovaralo.

48. Budući da korisnik kredita Jasna Majhen nije dobila odgovarajuće informacije po pitanju parametara od kojih ovisi te od kojih se mijenja tečaj valute HRK u odnosu na tečaj valute CHF, da se o valutnoj klauzuli nije pojedinačno pregovaralo i da je ista uzrokovala očitu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, to je navedena odredba nepoštena i, posljedično, ništava.

49. Posljedica ništetnosti valutne klauzule jest bila u tome da je potrošač (korisnik kredita) Jasna Majhen imala prema tuženiku tražbinu povrata novčanog iznosa kojeg je tuženik stekao temeljem te ništetne odredbe, dakle, u okviru instituta stjecanja bez pravne osnove, imala je pravo na povrat onog što je primjenom navedene odredbe platila tuženiku, sve sukladno odredbi čl. 323. st. 1. u vezi čl. 324. st. 1. ZOO-a o pravnim posljedicama ništetnosti ugovora ili njegovih pojedinih odredbi te čl. 1111. st. 1. ZOO-a o stjecanju bez pravne osnove.

50. O cesiji tražbina potrošača

51. Tražbina potrošača Jasne Majhen povrata stečenog bez pravne osnove mogu biti predmetom ustupa, jer njihov prijenos nije zabranjen zakonom niti su one strogo osobne naravi niti se po svojoj naravi protive prenošenju na drugog (čl. 80. st. 1. ZOO-a).

52. Primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja (čl. 84. st. 1. ZOO-a).

53. Iz predmetnog Ugovora o ustupu tražbine proizlazi da je Jasna Majhen ustupila tužitelju novčanu tražbinu prema tuženiku po osnovi povrata preplaćenih iznosa po osnovi valute, kamata i svih plaćenih naknada nastalu temeljem ništetnih odredbi Ugovora o kreditu (čl. 1. i 2. Ugovora o ustupu tražbine).

54. Valja istaknuti da je tražbina dovoljno određena ako su u ugovoru jasno naznačeni vjerovnik, dužnik i pravni temelj iste, a ista je određiva ako ugovor sadrži dovoljno podataka temeljem kojih se ti elementi mogu odrediti (čl. 272. st. 1. ZOO-a).

55. U konkretnom slučaju Ugovor o ustupu tražbine sadrži podatke o vjerovniku, dužniku i pravnom temelju tražbine koja se ustupa, dok je samo utvrđivanje visine iste ostavljeno za kasnije, s obzirom da se taj iznos, ako je sporan, bez provođenja financijskog vještačenja ne može utvrditi.

56. Stoga je tražbina koja se ustupa jasno određena, a time je i sama činidba ugovora jasno određena pa nema mjesta zaključku o ništetnosti predmetnog Ugovora o ustupu tražbine zbog neodređenosti činidbe, u smislu odredbe čl. 269. i 270. st. 1. ZOO-a.

57. Potpuno je nebitno što tužitelj nema svojstvo potrošača, jedino je relevantno da je na njega prenesena tražbina potrošača nastala primjenom pravomoćno utvrđenih ništetnih ugovornih odredbi iz potrošačkih ugovora.

58. Ovo stoga, što se radi o prenosivoj imovinsko – pravnoj tražbini čiji se objektivni identitet prijenosom na drugog vjerovnika ne mijenja, dakle, promjenom osobe vjerovnika nije promijenjen identitet tražbine koja se ustupa, što je osobito vidljivo iz odredbe čl. 84. st. 1. ZOO-a prema kojoj primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja.

59. Novčane tražbine potrošača nisu strogo osobne tražbine, niti se njihova narav protivi ustupanju, a niti je prijenos istih zabranjen zakonom, dakle, iste su prenositelje, kao i većina novčanih tražbina, bez obzira na svojstvo njihova nositelja (tako i Sud EU, u presudama C-383/18 od 11. rujna 2019. i C-519/19 od 18. studenog 2020.).

60. Slijedom navedenog, tužitelj je aktivno legitimiran potraživati od tuženika ono što je isti primio od Jasne Majhen u ispunjenju Ugovora o kreditu primjenom ništetne valutne klauzule u švicarskim francima, u okviru onoga što je i sama Jasna Majhen mogla zahtijevati od tuženika.

61. O pravnim učincima Dodatka Ugovora o kreditu

62. Jasna Majhen je svoj odnos s tuženikom po pitanju valutne klauzule iz Ugovora o kreditu regulirala Dodatkom Ugovoru o kreditu od 5. siječnja 2016.

63. Tim Dodatkom se uvode promjene u načinu ispunjenja obveza iz Ugovora o kreditu sukladno odredbama ZIDZPK-a/15, konkretno njegovim odredbama čl. 19.c st.

1. t. 1., 2. i 3., tako što se otplata kreditnih obveza, umjesto uz valutnu klauzulu u CHF, veže uz valutnu klauzulu u EUR te se korisnik kredita obvezuje kredit vraćati prema srednjem tečaju HNB-a za EUR na dan plaćanja, tako što se umjesto ugovorene kamatne stope iz Ugovora o kreditu, primjenjuje kamatna stopa koju banka primjenjuje na kredite s valutnom klauzulom vezanom za valutu EUR te tako što se otplatni plan koji je izrađen prema odredbama Ugovora o kreditu zamjenjuje novim otplatnim planom izrađenim prema odredbama ZIDZPK-a/15.

64. Dodatkom Ugovoru o kreditu utvrđeno je da na dan 30. rujna 2015. korisnik kredita dužuje tuženiku temeljem Ugovora o kreditu neotplaćenu glavnica u iznosu od 36.471,84 CHF/254.601,60 kn (čl. 4. Dodatka).

65. Nadalje, utvrđeno je da zbroj uplata po kreditu u CHF, preračunatom u EUR po srednjem tečaju HNB-a na dan uplate, prelazi zbroj anuiteta po otplatnom planu u EUR na dan 30. rujna 2015. te da tako utvrđena razlika iznosi 55.874,97 kn koja se smatra preplatom u smislu ZIDZPK-a/15 (čl. 5. st. 1. Dodatka Ugovoru o kreditu)

66. Prema odredbi čl. 8. Dodatka Ugovoru o kreditu, tuženik je iznos neotplaćene glavnice na dan 30. rujna 2015. umanjio za iznos utvrđene preplate te utvrdio da preostala nedospjela glavnica po kreditu, sada konvertiranom u EUR, iznosi 22.224,51 EUR koju je korisnik kredita dužan vratiti zajedno s redovnom, promjenjivom kamatom, u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja.

67. Kao što je već navedeno, među strankama nije sporno da je Dodatak Ugovoru o kreditu sklopljen sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

68. Iako svjedokinja Jasna Majhen iznosi osobno stajalište o nepoštenosti odredaba Dodatka Ugovora o kreditu, ne radi se o stajalištu samog tužitelja pa isto nije relevantno za ovaj postupak, a i nije pravilno, s obzirom da su odredbe tog Dodatka koje su preuzete iz ZIDZPK-a/15 izuzete od ocjene nepoštenosti, kao što će niže biti obrazloženo te nema govora o tome da je ZIDZPK/15 ograničio visinu stope ugovornih kamata na konkretni postotak, kao što to tvrdi svjedokinja, već je propisao da se na konvertirani ugovor o kreditu moraju primijeniti one stope ugovornih kamata (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koje bi banka redovno primijenila da se je cijelo vrijeme radilo o kreditu s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja.

69. Valja naglasiti da je ZIDZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene posebno u razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF, i to stoga što je na domaćem tržištu s vremenom izrazito jačao tečaj CHF, rasle su ugovorene promjenjive kamatne stope što je potrošače, u ispunjavanju kreditnih obveza, dovelo u izrazito težak položaj. Stoga je ZIDZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati otplatu kreditnih zaduženja u iznosu i pod uvjetima koji potrošače kao dužnike ne dovode u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na kreditora kao vjerovnika, vodeći se načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji

položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti EUR. Taj zakon u tom smislu predstavlja snažnu, izvanrednu, jednokratnu, retroaktivnu i vremenski ograničenu zakonodavnu intervenciju u području potrošačkog kreditiranja. Pritom valja spomenuti da problem kredita vezanih za CHF nije svojstven samo Republici Hrvatskoj, već se pojavio i u drugim državama srednje i jugoistočne Europe, radi čega su zakonodavci i u tim zemljama posegnuli za zakonskim rješavanjem problema, a ta se rješenja razlikuju od države do države jer nema jedinstvenog pristupa rješavanju istog problema u državama članicama Europske unije (tako je do zakonskih intervencija unutar EU došlo u Mađarskoj i Poljskoj, ali na sadržajno drugačiji način nego u RH).

70. Potonju je okolnost, među ostalim, imao na umu i Ustavni sud Republike Hrvatske u postupku ocjenjivanja suglasnosti s Ustavom RH ZIDZPK/15 (U-I/3685/2015) u kojem je odlukom od 4. travnja 2017. ocijenio spomenuti Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske i nije prihvatio prijedlog većeg broja predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona s Ustavom. Ocjenjujući u opisanim okolnostima da ZIDZPK/15 zadovoljava kriterije formalne i materijalne ustavnosti, Ustavni je sud posebno naglasio da ZIDZPK/15 ima legitiman cilj, jer se njime povećava socijalna zaštita, sprječava se nastavljanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i produbljivanja dužničke krize, pri čemu je predmetna mjera u vidu konverzije ocijenjena razmjernom legitimnom cilju koji se želio postići zato što su propisane mjere bile prikladne i nužne, a nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, s jedne strane, dok, s druge, njome nije nametnut ni prekomjeran teret kreditnim institucijama kao adresatima.

71. Neovisno o tome što se Direktiva 93/13/EEZ u konkretnom slučaju ne primjenjuje (tako i Rev-2245/2017-2 od 20. ožujka 2018.), zbog potrebe tumačenja nacionalnog prava u duhu prava EU, valja primijetiti da Direktiva ni inače ne sadrži posebne odredbe koje bi se odnosile na zaštitu potrošača pri ostvarivanju prava na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, već se restitucijski zahtjevi, dakle, zahtjevi za povrat neosnovano plaćenih iznosa, ostvaruju isključivo na temelju nacionalnog prava, odnosno prema nacionalnom materijalnom i procesnom pravu sukladno načelu procesne autonomije. Pritom dostignuti standardi zaštite prava potrošača zbog nepoštenosti ugovornih odredbi u praksi europskih sudova zahtijevaju ostvarenje mogućnosti uspostavljanja stvarne ravnoteže u pravima i obvezama potrošača, s jedne, i trgovca, s druge strane.

72. Relevantne odredbe ZIDZPK/15, kojima je uređeno načelo konverzije i način izračuna konverzije kredita, su odredbe čl. 19.b (načelo konverzije kredita) i 19.c (način izračuna konverzije kredita).

73. Prema odredbi čl. 19.b ZIDZPK-a/15 konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF

izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

74. Nadalje, prema odredbi čl. 19.c st. 1. ZIDZPK-a/15 konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

1) na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,

2) umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,

3) početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospijeca glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,

4) iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

- ako iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća potrošaču od strane vjerovnika u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane potrošača,

75. s time da se iznos preplate iz ove točke preračunava u kune po tečaju na dan 30. rujna 2015. i na njega vjerovnik nije dužan obračunati kamatu niti tečajnu razliku, već njih snosi potrošač,

6) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri vjerovniku od strane potrošača sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane potrošača,

7) iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka namiruje se sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača,

8) učinak konverzije utvrdi kao razlika:

- stanja neotplaćene glavnice u CHF i valutnoj klauzuli u CHF evidentirane u poslovnim knjigama vjerovnika na dan 30. rujna 2015. izračunata u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na dan 30. rujna 2015., a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se ograničenje tečaja iz članka 11.d ovoga Zakona odnosi na obroke odnosno anuitete u CHF i valutnoj klauzuli u CHF koji dospijevaju do isteka roka ograničenja iz članka 11.d tog Zakona i

- iznosa neotplaćene glavnice iz točke 7. predmetnog stavka.

76. Iz navedenih odredbi proizlazi da je cilj ZIDZPK/15 bio korisnike kredita koji su ugovor sklopili uz valutnu klauzulu u CHF dovesti u isti položaj kao da su ugovor o kreditu sklopili uz valutnu klauzulu u EUR.

77. Sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva (čl. 2. ZOO-a).

78. Iz navedenih odredbi ZIDZPK/15 i Dodatka ugovoru sklopljenog sukladno tim odredbama, proizlazi da banka i korisnik kredita, upravo polazeći od ništetnosti ugovornih odredbe o valutnoj klauzuli, dodatkom ugovoru uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR), time da se razlika između uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, s kojom se, ovisno o okolnostima slučaja, postupa sukladno odredbi čl. 19.c st. ZIDZPK/15.

79. U postupku nije sporno da je Dodatak ugovoru o kreditu sklopljen sukladno odredbama ZID ZPK/15, koji zakon je izričito i detaljno uredio način konverzije i koji u tom dijelu predstavlja prisilan propis. U takvoj situaciji odredbe glave II. ZZP/14, koje uređuju pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima, ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku, jer to priječi odredba čl. 49. st. 5. ZZP/14. Tako se u konkretnom slučaju ne primjenjuje ni odredba čl. 49. st. 1. ZZP/14 prema kojoj se nepoštenom smatra ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

80. Slijedom iznesenog, polazeći od činjenice da je Dodatak ugovoru o kreditu sklopljen na temelju prisilnog propisa koji je uspješno prošao test ocjenjivanja ustavnosti u ustavnosudskom postupku, valja zaključiti da njegove odredbe obvezuju stranke jer nemaju elemenata koji bi im davali obilježje nepoštenosti i imali za posljedicu njihovu ništetnost. Sklapanjem Dodatka ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, kojim su stranke iznova, i to počevši od dana sklapanja ugovora o kreditu, uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, stranke su se prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi, i to u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c ZIDZPK/15. To stoga što zamjena nepoštenih ugovornih odredaba dispozitivnim zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca.

81. Pri ovakvoj ocjeni sud ima na umu ustaljeno stajalište Suda EU prema kojem se u odnosu na poduzetnike poput banaka u istim ili srodnim pravnim odnosima kao predmetnom, potrošač nalazi u slabijem položaju (tako i u odluci broj C-26/13 od 30. travnja 2014.), kao i da je ZIDZPK/15 imao primarni cilj zaštitu potrošača CHF kredita kao slabije ugovorne strane, a ostvarenje tog cilja imalo je veći značaj od pravne sigurnosti druge strane (tako i Ustavni sud, U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017., točka

30.). Međutim, ZIDZPK/15 je u odredbama članaka 19.d. i 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još i prije sklapanja ugovora o konverziji proučiti njegove odredbe. Štoviše, još prije donošenja ZIDZPK/15, Vlada Republike Hrvatske je u obrazloženju Konačnog prijedloga tog Zakona (P.Z./899 od 10. rujna 2015.) istakla, među ostalim, da ZIDZPK/15 predstavlja izvanrednu i jednokratnu zakonodavnu intervenciju koja je temelj za "trajno rješenje problema u CHF."

82. Tako je ZIDZPK/15 u čl. 19.d strogim pravilima nametnuo tuženiku kao vjerovniku i trgovcu, brojne obveze prije dostave ponude sklapanja ugovora o konverziji potrošaču, i to: za potrebe provjere izračuna konverzije, izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled svih elemenata izračuna, i učiniti ga dostupnim svakom pojedinom potrošaču preko svojih mrežnih stranica kojem će potrošač pristupiti preko svog osobnog identifikacijskog broja, zatim omogućiti potrošaču pristup povijesnom pregledu: općih kretanja kreditiranja, odluka o kamatnim stopama, dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Ujedno je tuženik kao vjerovnik i trgovac imao obvezu i prije objave spomenutog kalkulatora na mrežnoj stranici pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izvršen u skladu s načinom izračuna propisanim čl. 19.c ZIDZPK/15 te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ZIDZPK/15.

83. Pored ovih obveza, vjerovniku je, u skladu s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15, također nametnuta i obveza dostave izračuna konverzije kredita u roku od 45 dana od stupanja na snagu Zakona zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu, kao i pregleda stanja svih pojedinačnih vrsta tražbina, nadalje i pregled stanja svih pojedinačnih tražbina od potrošača pri čemu izračun konverzije mora sadržavati jasan pregled svih promjena i iz kojega mora biti razumljivo na koji je način utvrđen iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR iz čl. 19.c st. 1. t. 7. ZIDZPK-a/15, iznos preplate iz čl. 19.c. st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 ako je ona utvrđena, odnosno manje plaćeni iznos iz čl. 19.c. st. 1. t. 6. ZIDZPK-a/15 ako je on utvrđen.

84. S druge strane, odredba čl. 19.e st. 5., 7., 8. i 9. ZIDZPK-a/15 propisuje obveze potrošača u slučaju prihvata konverzije (obavijestiti vjerovnika o prijvatu u roku od 30 dana), zatim u stavku 5. da učinak konverzije snosi vjerovnik na način da se u poslovnim knjigama vjerovnika konverzija iskazuje kao usklađenje tražbine zbog promjene tečajeva, odnosno rashod temeljem povrata preplate, kao i da razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. ZIDZPK-a/15, iznos naplaćenih zateznih kamatama, naknada i troškova iz čl. 19.c. st. 1. t. 4. ZIDZPK-a/15, iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 snosi potrošač. Osim toga, st. 8. čl. 19.e ZIDZPK/15 propisana je i sudbina odobrenih pogodnosti (padaju na teret potrošača), dok je u st. 9. propisano ako potrošač prihvati izračun konverzije kredita, vjerovnik neće tražiti dodatne instrumente plaćanja, u

odnosu na ugovorene, niti postavljati dodatne uvjete potrošaču kojima se bi se derogirala njegova druga prava.

85. U ovakvim okolnostima valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača, budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača, jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvatanja konverzije (za razliku primjerice od mađarskog zakonodavnog rješenja koji tu slobodu potrošaču nije ostavio). S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

86. Naime, učinak konverzije prema ZIDZPK/15 djeluje unatrag što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak, jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe (tako i Sud EU u presudi C- 308/156 LGU, točka 62.), i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje.

87. Na taj je način zaključenjem Dodatka ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZIDZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZIDZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. tog zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. t. 4. tog zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. t. 5. tog zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c u vezi s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15 bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

88. Potrošač, koji je sklopio dodatak ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, nakon sklapanja dodatka ugovoru, po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i promjeni kamatne stope više nema pravo na povrat više plaćenih iznosa, osim onih iznosa koji nisu bili predmet obračuna konverzije kredita u smislu čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15. Zatezne kamate od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih anuiteta pa do dana konverzije nisu obuhvaćene obračunom konverzije uređenim posebnim propisom, kako to proizlazi iz ranije navedenih odredbi. Stoga, potrošač ima pravo na isplatu pripadajućih zateznih kamata na više plaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog više plaćenog pojedinačnog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015.

89. O visini tužbenog zahtjeva, preinaci tužbe i zastari

90. Iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka Centar za financijska vještačenja d.o.o. proizlazi da je u razdoblju od početka otplate kredita do dana izračuna konverzije kredita, tečaj CHF oscilirao na više i niže u odnosu na tečaj koji je vrijedio prilikom isplate kredita, posljedično čemu je korisnik kredita plaćao veći ili manji anuitet u odnosu na onaj koji je vrijedio prilikom ugovaranja kredita. Tako je utvrđeno da je zbog promjene tečaja na više u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan isplate kredita korisnik kredita platio 11.305,73 EUR više, nego što bi platio da nije bilo valutne klauzule u CHF, dok je zbog promjene tečaja na niže u odnosu na početni tečaj, korisnik kredita platio 362,26 EUR manje, nego što bi platio da nije bilo valutne klauzule u CHF (neto preplata da iznosi 10.943,47 EUR). Nadalje, vještak je ponovio da je u Dodatku Ugovoru o konverziji utvrđena preostala nedospjela glavnica kredita u iznosu od 22.493,77 EUR što da odgovara iznosu od 171.744,77 kn, a da nije bilo primjene valutne klauzule u CHF, dakle, da nije bilo promjene tečaja u odnosu na onaj početni, tada da bi na dan izračuna konverzije preostala nedospjela glavnica iznosila 156.424,45 kn, dakle, da razlika između te dvije glavnice iznosi 2.033,36 EUR. Što se tiče eventualne preplate, vještak ponavlja da je Dodatkom Ugovoru o kreditu utvrđeno da nakon provedbe konverzije proizlazi da postoji preplata po kreditu u iznosu od 5.788,43 EUR. Naposljetku, vještak daje izračun zateznih kamata za svaki mjesečni iznos preplate uslijed primjene valutne klauzule u CHF (iznos koji je plaćen više u okviru svakog anuiteta uslijed porasta tečaja CHF u odnosu na onaj početni koji je vrijedio na dan isplate kredita, a koji ne bi bio plaćen da nije bilo primjene ništetne valutne klauzule i kojeg bi korisnik kredita imao pravo zahtijevati natrag), od dana izvršenog plaćanja do dana sklapanja Dodatka, 5. siječnja 2016. te utvrđuje da zatezne kamate do tog dana ukupno iznose 3.626,20 EUR.

91. S obzirom da je sud dao vještaku u zadatak izračunati iznos zateznih kamata na iznose preplate po osnovi valutne klauzule u CHF (na izračunate više plaćene razlike anuiteta s osnove valutne klauzule), od dana svake pojedine uplate do dana nastupanja učinaka konverzije, 30. rujna 2015., to je vještaku naloženo u tom dijelu ispraviti nalaz.

92. U podnesku od 1. srpnja 2026. financijski vještak daje izračun predmetnih zateznih kamata za traženo razdoblje, dakle, do 30. rujna 2015. te utvrđuje da iste ukupno iznose 3.387,32 EUR.

93. Niti jedna od stranaka nije imala prigovora na matematički izračun vještaka.

94. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka, jer su izrađeni sukladno pravilima konkretne znanosti i struke te su logični i objektivno provjerljivi.

95. Tužitelj je uskladio tužbeni zahtjev s izračunima financijskog vještaka iz osnovnog nalaza i mišljenja te izjavio da potražuje isplatu iznosa od 11.305,73 EUR po osnovi preplate temeljem ništetne valutne klauzule s zateznim kamatama na pojedinačne iznose od 5. siječnja 2026., kao dana sklapanja Dodatka Ugovoru o konverziji, zatim isplatu iznosa od 2.033,36 EUR po osnovi razlike u izračunatoj preostaloj glavnici na dan konverzije s zateznim kamatama od 5. siječnja 2026. te isplatu iznosa od 3.626,20 EUR po osnovi zateznih kamata s zateznim kamatama od 5. siječnja 2026. do isplate (ukupno 16.965,29 EUR).

96. Tuženik je smatrao da su izračuni vještaka irelevantni za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari, jer tužitelj nema pravo na bilo kakvu isplatu temeljem ništetne valutne klauzule, a kada bi imao, ukazuje sudu da tužitelj nije umanjio svoje potraživanje za iznos preplate koji je korisniku kredita priznat Dodatkom Ugovoru o konverziji, tako da se isti pokušava dvostruko naplatiti.

97. U pravu je tuženik da bi se eventualno potraživanje tužitelja po osnovi povrata iznosa koji su više plaćeni primjenom ništetne valutne klauzule trebalo umanjiti za iznos preplate koji je utvrđen Dodatkom Ugovoru o konverziji i za koji je umanjena preostala glavnica po kreditu. Međutim, kako tužitelj nema tražbinu po osnovi povrata više plaćenog temeljem ništetne valutne klauzule, budući da je ista u tom dijelu prestala voljom korisnika kredita Jasne Majhen i tuženika, sklapanjem Dodatka Ugovora o kreditu (čl. 160. ZOO-a), to nema osnove niti za njeno umanjenje.

98. Nema govora o nastupanju zastare, niti iznosa koji su bili utuženi već u tužbi, niti iznosa koji predstavljaju povećanje u odnosu na ono što je prvotno utuženo, u odnosu na koje je zahtjev određeno postavljen 16. ožujka 2026.

99. Ovo stoga, što tražbina povrata stečenog bez pravne osnove (a u ovoj parnici se radi o tražbini povrata onog što je stečeno temeljem nepostojeće, ništetne pravne osnove) zastarijeva protekom općeg zastarnog roka od 5 godina koji načelno počinje teći prvog dana nakon dana kada je stjecatelj nešto stekao (čl. 215. st. 1. i čl. 225. ZOO-a).

100. Međutim, unatoč tome zastara tražbine povrata stečenog bez pravne osnove u konkretnom slučaju ne počinje teći od dana stjecanja.

101. Naime, prema pravnom shvaćanju kojeg je Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo u zauzeo na sjednici Građanskog odjela održanoj 30. siječnja 2020., kojeg prihvaća i ovaj sud, zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO-a kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

102. S obzirom da je presuda ovog suda, P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim se utvrđuje ništetnost valutne klauzule, postala pravomoćna 14. lipnja 2018., to je zastara tražbine povrata onog što je plaćeno temeljem te ništetne odredbe počela teći 14. lipnja 2018., a kako je tužba u ovom predmetu podnesena 12. lipnja 2023., to proizlazi da zastara nije nastupila (nije protekao petogodišnji zastarni rok koji se primjenjuje na restitucijske zahtjeve).

103. Dakle, u konkretnom predmetu primijenjeno je, po pitanju zastare, pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 30. siječnja 2020., a ne ranije pravno shvaćanje koje je zauzeto u revizijskoj presudi VSRH-a, Rev 2245/17 od 20. ožujka 2018., prema kojem se zastara prekida podnošenjem tužbe u kolektivnom potrošačkom sporu i počinje ponovno teći od pravomoćnosti odluke donesene u tom sporu.

104. Odluka o tužbenom zahtjevu

105. S obzirom da tužitelju pripada isključivo naknada koristi stečene bez prave osnove u vidu zateznih kamata na iznose koje je više platio temeljem primjene ništetne valutne klauzule, od dana njihova plaćanja do dana nastupanja učinaka konverzije, 30. rujna 2015., koje iznose 3.387,32 EUR, budući da je to jedini dio koji se tiče ništetne valutne klauzule koji nije uređen Dodatkom Ugovoru o kreditu i kojeg potraživanja se potrošač nije prešutno odrekao, to je tužbeni zahtjev valjalo prihvatiti u odnosu na isplatu tog iznosa, a odbiti u odnosu na isplatu iznosa od 13.577,97 EUR (potraživanih 16.965,29 EUR umanjeno za dosuđenih 3.387,32 EUR) s zateznim kamatama od 5. siječnja 2016. do isplate.

106. Na dosuđeni iznos od 3.387,32 EUR tužitelju pripadaju zatezne kamate od dana kada je sudu podnio zahtjev za njihovu isplatu.

107. Naime, iznos od 3.387,32 EUR predstavlja uglavničene zatezne kamate, a prema odredbi čl. 31. st. 2. ZOO-a na iznos neisplaćenih kamata mogu se zahtijevati zatezne kamate samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu.

108. S obzirom da je tužba za isplatu tih zateznih kamata podnesena 12. lipnja 2023., samo što je naknadno u tom dijelu uređena po pitanju visine, nakon provedenog vještačenja, tužitelju procesne zatezne kamate na iznos od 3.387,32 EUR pripadaju od 12. lipnja 2023. i obračunavaju se po stopi određenoj odredbom čl. 29. st. 2. ZOO-a u dijelu koji se odnosi na izvanugovorne obvezne odnose.

109. Kako tužitelj potražuje zatezne kamate na iznos od 3.387,32 EUR (na iznos od 3.626,20 EUR u kojem je uključen ovaj iznos) od 5. siječnja 2016. do isplate, valjalo je tužbeni zahtjev odbiti za isplatu zateznih kamata na iznos od 3.387,32 EUR za razdoblje od 5. siječnja 2016. do 11. lipnja 2023.

110. Odluka o troškovima parničnog postupka

111. Konačno postavljenim tužbenim zahtjevom tužitelj zahtijeva isplatu ukupnog iznosa od 16.965,29 EUR, a kako mu je dosuđen iznos od 3.387,32 EUR, to proizlazi da je tužitelj u ovom postupku uspio s 19,94%, a tuženik u omjeru od 80,06% pa kada se od uspjeha tuženika oduzme uspjeh tužitelja, proizlazi da je tužitelj dužan naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u omjeru od 60,12%, dok je svoje troškove tužitelj dužan sam snositi (čl. 154. st. 2. ZPP-a).

112. Tuženiku pripada naknada troškova parničnog postupka za odgovor na tužbu u iznosu od 625,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika /Narodne novine, broj: 138/2023., 107/2025., dalje u tekstu: OT/), za podnesak od 29. studenog 2023. u iznosu od 625,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 OT-a), za pripremno ročište od 11. ožujka 2024. u iznosu od 312,50 EUR (Tbr. 9/2 i Tbr. 46 OT-a), za ročište za glavnu raspravu od 16. travnja 2024. u iznosu od 625,00 EUR (Tbr. 9/1 i Tbr. 46 OT-a), za podnesak od 27. ožujka 2026. u iznosu od 625,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 OT-a), za ročište od 8. travnja 2026. u iznosu od 625,00 EUR (Tbr. 9/1 i Tbr. 46 OT-a), za ročište od 6. srpnja 2026. u iznosu od 312,50 EUR (Tbr. 9/2 i Tbr. 46 OT-a) i za ročište od 21. srpnja 2026. u iznosu od 312,50 EUR (Tbr. 9/2 i Tbr. 46 OT-a), dakle, ukupno bi mu pripadalo 4.062,50 EUR, ali kako ima pravo na naknadu samo

u omjeru od 60,12%, to su tuženiku dosuđeni parnični troškovi u iznosu od 2.442,38 EUR s zateznim kamatama od dana donošenja predmetne presude do isplate (čl. 151. st. 3. ZPP-a), dok je preko tog iznosa do zahtijevanog iznosa od 5.000,00 EUR, za iznos od 2.557,62 EUR, zahtjev tuženika valjalo odbiti kao neosnovan.

113. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu 31. srpnja 2026.

Sutkinja:
Ivana Manestar

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana kada se smatra da je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 15 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), koja se podnosi putem informacijskog sustava e-Komunikacija ovog suda.

DNA:

- tužitelju po punomoćniku

- tuženiku po punomoćniku

Broj zapisa: **9-3088b-6320f**

Kontrolni broj: **09796-0de92-35ced**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=IVANA MANESTAR, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.